

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivétellel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Sopronba bevonult a magyar csendőrség

Sopron, dec. 30. Tegnap délután ismét bevonult a városba a magyar csendőrség, a mely egyelőre antant-parancsnokság alatt áll. A magyar nemzeti hadserög bevonulása holnap, Szilveszter napján történik meg. A különböző fegyvernemek, gyalogság, lovasság és tüzérség a nap folyamán fognak megérkezni. Az átadási ünnepségek vasárnap, újév

napján lesznek. Dél előtt 9 órakor valamennyi felekezet templomában hálaadó istentisztelet tartanak, 11 órakor a Széchenyi-téren felvonul a népszavazás idejére Sopronba rendelt antant-katonaság és az immár ismét Sopronban állomásozó magyar katonaság. A Sopronban levő tábornokok díszszemlét tartanak a csapatok fölött amelyek ezután díszmenetben elvonulnak.

Újév első napján delben történik az átadás

A katonai parádé után déli 12 órakor a II. Rákóczi Ferenc uton levő katonatiszti leánynevelő intézetben, ahol a szövetségközi tábornoki bizottság székel, megtörténik a város átadása a magyar kormány képviselőjének kezébe. Az esti órákban a város polgársága fáklyás és lampionos menetet rendez. A fáklyásmenet a várkerületi tüzoltólaktanyából indul ki és a Széchenyi-téren, Petöfi-téren, Színház-

utcán és a Halpiacon át haladva körüljárja az egész Belvárost. A színházban diszelbadást tartanak és a kaszinó valamennyi helyiségében mulatságok lesznek.

Hétfőn, január 2-án déli 12 órakor a városháza közgyűlési termében a város polgársága üdvözi azt a férfit, akinek Sopron megmentése körül a legnagyobb érdeme van: dr Thurner Mihály polgármestert.

Az osztrák államfő aláírta a velencei jegyzőkönyvet

Bécs, december 30. Dr Hainisch szövetségi elnök a kormány előterjesztésére aláírta a velencei jegyzőkönyvet és ezzel a jegyzőkönyv ratifikálása a nemzetközi jog értelmében befejezést nyert.

Ehez illetékes helyről a következőket jelentik:

A hatalmak több ízben kifejtették azt a határozott várakozásukat, hogy a velencei

jegyzőkönyv formális elitézését, aminek előfeltételei már adva voltak, ne halasszák tovább, mert különben Ausztria magatartása a velencei jegyzőkönyvvel szemben oly színben tűnnék fel, hogy az osztrák politika megbízható ága tekintetében kétely merülne fel. Ezenkívül szükségképpen tekintettel kellett lenni arra a nagyhatalomra, amely annak idején a közvetítést kezdeményezte.

A népszavazást mégsem ismerte el az osztrák kormány

Az osztrák kormány eme elhatározására befolyással bírt a nagykövetségi konferencia december 23-iki határozata is, amely soproni népszavazást elismerte és a területnek Magyarország részére való átadását elrendelte. Az osztrák kormány tudvalevőleg a soproni népszavazás végrehajtásának módja ellen állást-

foglalt és ezt az álláspontját most sem adta fel. A ratifikálás ténye az osztrák kormány szemében nem fojtja magában a népszavazás elismerését, mert a népszavazás az osztrák felfogás szerint nem felel meg a szabadság és pártatlanság elveinek, amelyeket a velencei jegyzőkönyv szelleme nyilvánvalóan megkövetel.

Osztrák karlisták tendenciózus hírei újabb szabadsápatokról

Budapest, december 30. A képviselőház folyosóján ma osztrák forrásból az a hír terjedt el, hogy Nyugat-Magyarországon ismét magyar szabadsápatok szervezkednek és felhívásokat bocsátottak ki Héjjas Iván aláírásával. Erről Vass József helyettes miniszterelnök a következőket mondotta:

— A hírt egyáltalában nem hiszem, először is azért nem, mert az antant bizottsága megfelelő fegyveres erővel van még

Nyugat-Magyarországon, továbbá azért sem, mert nem tételezhetek fel ilyen vállalkozást most, közvetlenül az átadás előtt. De kijelentem, hogy a kormány teljes szíjjel ura a helyzetnek és eféle mozgalmak ezért is elképzelhetetlenek. Az osztrák forrás, amelyre hivatkoznak, ismerős előttünk, mint tulzós császárpartí és arról az oldaláról is ismerős, hogy állandóan híreket terjeszt, amelyek reánk kedvezőtlenek.

Folyik az indeminációs vita

Budapest, dec. 30. A nemzetgyűlés mai ülését pontban 10 órakor nyitotta meg Gád Gaszton elnök. Az ülés megnyitáskor a terebben alig néhány képviselő volt. Andaházy-Kasnya Béla kéri a tanácskozási képesség megállapítását.

Egyetlen képviselő technikai obstrukciója

Andaházy-Kasnya Béla ismét kéri a tanácskozási képesség megállapítását. Az elnök erre elrendeli a névsor felolvasását, azután jelenti, hogy mindössze huszonkét képviselő van jelen s ezért a Ház nem tanácskozási képes. A távollevő képviselők névsorát a legközelebbi ülésen be fogja mutatni. Ezután az ülést 10 percre felfüggesztette. Rövid szünet után Gád Gaszton újból megnyitotta az ülést. Andaházy-Kasnya Béla azonban újból kéri

Az elnök, miután a tanácskozási képesség szemmel látható, az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után Gád Gaszton újból megnyitja az ülést. A terebben most is alig van 10-15 képviselő.

a tanácskozási képesség megállapítását és mint-hogy a Ház tanácskozási képételen, az elnök az ülést további 10 percre felfüggeszti. Időközben sikerült rábeszélni Andaházy-Kasnya Bélát, hogy többször ne kérje a határozatképesség megállapítását, mire 11 óra után az elnök ismét megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy Benedek János képviselő megválasztása végérvényes.

Frühwirth Máttyás beterjeszti a közgazdasági és igazságügyi bizottságnak együttes

jelentését az ipartörvény módosításáról. A Ház tudomásul veszi.

Ugyancsak Frühwirth Máttyás terjeszti be a közgazdasági bizottság jelentését a vasárnapi és Szent István-napi munkaszünetről szóló törvényjavaslatról.

Ezután a Ház részleteiben is elfogadta az egyes külállamokkal kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződésekről szóló törvényjavaslatot.

A sajtó hatalma

Következik az indeminációs tárgyalása.

Az első szónok Grieger Miklós.

Foglalkozik a miniszterelnök beszédével. Örül, hogy a kormány végre arra az álláspontra helyezkedik, hogy a kivételes hatalmat meg kell szüntetni. Ezt nagyon helyesli, de kár volt idáig is fenntartani. Ami a sajtókérdést illeti, a sajtó sok tekintetben fontosabb, mint a parlament, mert a közvélemény örösi hatalmat adott neki. A forradalmak azonban kiábrándították a közvéleményt a sajtóból, mert egyes lapok súlyos kárt és romlást okoztak az országnak.

— Nem csoda tehát, hogyha ennek a sajtónak a megfékezését az új éra kezdetén még azok a politikusok is szükségesnek tartották, akik egész életükön keresztül a szabadságjogokért küzdöttek. Mikor azonban világos lett, hogy a cenzura a sajtó kormányzati szempontból kezeli én is a cenzura ellen fordultam. Még vagyok ugyanis győződve, hogy az 1914. évi XIV. törvénycikk, az ugynevezett sajtótörvény elég erős arra, hogy minden újságot és minden újságírókat, ha bünt követ el, megbüntessen.

A sajtószabadság felelőssége

— Mikor azonban örülök, hogy a sajtó felszabadult a cenzura nyomása alól, az újságkiadóktól hármat kérek. Először, hogy helyezkedjenek arra a nemzeti alapra, amely Kemény Zsigmondokat és Baria Miklósokat adott nekünk. Szomorúan tapasztaltuk, hogy egyes újságok és újságírók tevékeny részt vettek a forradalmi összeomlás előkészítésében. Másodszor arra kérem az újságírókat, hogy legalább maguk ne cenzurázzanak. (Derűtség.) Tessék csak elolvasni a parlamenti tudósításokat, hogy némelyik lap mennyire nem híven adja vissza a parlamenti üléseket. Harmadszor kérem az újságírókat és figyelmeztetem őket, hogy nem szabad hazudni, még desztillált és fufangos formában sem. Ha a sajtószabadságot így közelik, becsületet szereznek az országnak, a sajtónak és önmaguknak.

— Az újságkiadókra nem pazarlom a szót, mert az újságkiadás üzlet. Csizmadia Sándor: Az újságíró megmuakás.

A szabadsajtó védelme

Grieger Miklós: Néhány szavam volna a szedőmunkásokhoz is. Elismerem a sztrájkot, mint ultima ratiót, de minthogy ők ahhoz az osztályhoz tartoznak, amely mindig a legélesebben és leghangosabban követelte a sajtószabadságot, kérem őket, hogy a sztrájkjal ne górdítsanak akadályokat a szabadsajtó elé.

Csizmadia Sándor: A munkások sohasem akadályozzák meg, hanem a közhatalom.

Grieger Miklós: Engedje meg, hogy mindenki úgy használja a saját logikáját, ahogy szerény tehetségéhez képest lehetséges.

Csizmadia Sándor: Megengedem! (Nagy derűtség.)

Legjobb ellenszer a helyes szociális politika

Grieger Miklós: A szakszervezeteknek ugyanannyi jog jár, mint más társadalmi szervezeteknek, de kérem a miniszterelnök urat, hasson oda, hogy senkit erőszakkal a szakszervezetekbe való belépésre kényszeríteni ne lehessen.

Ha ez megtörténik, az illető szakszervezetet oszlassák fel. (Általános helyeslés)

Munkásvéde mi intézkedések szűk égések

A bányamunkásokkal szemben nemcsak a katonai felügyeletet kell megszüntetni, hanem a bányatársaságok ügyét is revízió alá kellene vonni. Itt az ideje, hogy a kormány megszüntesse a munkás kiűzödéseknek lehetőségét, ezért helyesli a munkabéreknek a munkásoknak és a munkadókknak együttes bevonásával való rendezését. De fájdalmasan nélkülözi a kormány programjában a munkanélküliség enyhítését célzó intézkedéseket. Ma-

A keresztényen felekezettek a közös megértés útján

Örömmel látja, hogy úgy a protestánsok mint a katolikusok tábora gondosan arra törekszik és örködik afelett, hogy *rés ne keletkezék a felekezeti béke bástyáján*. Amikor a keresztényen nemzeti gondolat képviselői hódító utjukra indultak, mindent elkövettek, hogy lerombolják a bizalmatlanság, a feltékenység falait, aminek bizonyítására szolgáljon az, hogy közös és legnagyobb lelkesedéssel választották az ország kormányzójává meg az otrantói hőst,

Érzelmi momentum

Én, a katolikus, megállapíthatom, hogy *a katolikus honpolgári nem kötelezi lelkiismerete arra, hogy leiti ista áldásonra helyezkedjék*, bár tagadhatatlan érzelmi memorandum köti a katolikusokat a királyhoz. *A katolikus polgárra is az egyetlen elv lehet irányadó, a haza minden előtt.*

A katolikus tábor ezt az érzelmi momentumot figyelembe veszi. De ugyanez látható protestáns részről is. Idézi a Calvinista Szemlé, melyben azt írják, hogy *1407 óta az elnyomott protestánsok legnagyobb vágya a Habsburgoktól való szabadulás.*

Kovács Emil: De jogosan, történelmi alapon!

Zsidó hegemonia ga dasági téren és a forradalmakban

Grieger: Amit a miniszterelnök a zsidók helyzetéről mondott, nagyjában magáéva teszi. Tény az, hogy a zsidóság magához ragadta pénzügy és gazdasági téren a hegemoniát és részt vett a *lelkek fo rudalásában*. A kommunizmusért való felelőség nem csekély mértékben terheli a zsidókat. Ezt Vazsonyi is elismerte. Sándor Pál azt mondta, hogy a kommunizmusban 95 százalékkal vettek részt a keresztények és a zsidók csak 5 százalékban. Ezzel szemben megállapítja, hogy *a vezetőségben csak 5 százalék volt a keresztény, 95 százalék pedig a zsidó*. A kommunizmus után reakcióként antiszemita áramlat ütötte fel a fejét. Szerencsésük a zsidóknak, hogy ez az áramlat nem öltött nagyobb méreteket, mert *ha Oroszországban megölik a vörös uralom,*

Béke és háboru között kellett választani

A királynak, minthogy törvény nem tiltotta, joga volt Magyarországra visszatérni. Más elbírálás alá esik az a kérdés, hogy vajjon az uralkodó az időt és a módot helyesen választotta-e meg, számolt-e komolyan lépéseinek következményeivel és azokkal a megpróbáltatásokkal, amelyek az országra zúdultak volna. A kormány azon eljárása, hogy a trón elfoglalását megakadályozta, szerinte is

A legfontosabb a létfontosság kérdése

— A legfontosabb kérdés most a drágaság és az élelmezési nehézségek kérdése. A kormány nyomában az aratás után nem szerezte be gabonaszükségletét és még mindig tűri, hogy a nagybankok pincékben halmozzak fel a különböző élelmicikkeket. Amikor a dollár 382 ón állott, a földművelésügyi miniszter megfellebbezett az amerikai zsirbehozattal.

— Ami a kormányának a lakasínég eny-

a keresztény párt.) A miniszterelnök ur kijelentette, hogy internálások ügyét felülvizsgálja Jobban szerettem volna, ha feloszlatta az egész internálási tábort.

A szocializmus legjobb ellenszere a helyes szociális politika. A nemzetgyűlésben megvan a jóindulat, de semmi érdemes munkát nem tud kifejtteni ebben az irányban.

gyarországon ma 52.000 munkanélküli van. családtagjaikkal együtt negyedmillió lélek, a kik rendkívüli inségben élnek.

Nemcsak az ipari, hanem a *mezőgazdasági munkásokkal is szóba kell állania a kormánynak*. Az időszaki munkások, kubikusok hatósági ellátásban nem részesülnek, buzát termelnek és nincs kenyerek. Ha ezekkel nem törődik a kormány, az az eljárás keservesen megbosszulja magát.

Horthy Miklós Őfőméltóságát. És hogy a felekezeti viszonyra gondol nemcsak a katolikus tábor és a kormány, annak bizonyítéka az, hogy a miniszteriumban képviselve van megfelelő arányban a protestáns és katolikus felekezet.

Mindenesetre a felekezeti egyenlenséget mindnyájunknak el kell távolítanunk, hogy a közös megértés útján haladjunk a nemzetépítő munkában.

Grieger Miklós: Megértem, hogy a protestáns szabadkirályválasztók történelmi remnienciái alatt állanak.

Kovács Emil: Sok vérbe került!

Grieger Miklós: Ennek oka a vallás háboruk idején a végtelen konverzia a két felekezet között, a katolikuság össze volt forrva az uralkodóházzal, amelynek részéről a protestánsokat sok súlyos sérelem érte.

Akkor még nem uralkodott az a felfogás, hogy a vallás a lelkiismereti szabadság kérdése. Ma ezt akarja elismertetni a tulnyomó többség.

Csizmódia Sándor: A tulnyomó többség be akarja magát vétetni az ellátatlanok közé!

olyan antiszemita hullám árasztja el a világot, amelyet még nem láttunk.

A tettelegességre hajló antiszemizmust elítéli. A keresztényen gondolatlan nem fér össze a gyilkosság. A keresztényiségnek be kell kapcsolódnia a közgazdasági életbe. Csatlakozik a miniszterelnök nézetéhez, tudniillik, hogy a magyar társadalom kész a zsidóság azon elemeivel együtt működni, amely felvette a harcot a destrukcióval szemben.

— A zsidóság figyelmét felhívja arra, hogy *tegyek az asszimilációnak*. Majd foglalkozik a felsőház visszaállításának kérdésével. Elismeri a felsőházat alkotmányos szervnek, de *egy demokrácia felsőház nem írhat meg maga mellett oligarchikus felsőházat*. Ezután áttér a vármegyei reformra.

helyes és ezért megadja a felmentést és pedig azért, mert *választani kellett a béke és a háboru között*. Elismeri, hogy vannak stréber legitimisták, akik közreműködésükért és hűségükért jutalomban akarnak részesülni, de vannak elvakult szabad királyválasztók is, akik abban az esetben sem látnák szívesen IV. Károlyt a magyar trónon, ha ez felvirágoztatná az országot.

hitésére vonatkozó álláspontját illeti, ezt teljesen magáéva teszi. A földbirtokreform ma sincsen végrehajtva. Azt látjuk, hogy a nagybirtokosok még most sem értették meg a korintó szavát és a végrehajtó közegek sem állanak hivatásuk magaslatán. A nép csak akkor tesz eleget nemzeti kötelezettségének, ha tudatában van annak, hogy saját földjét védelmezheti. A költö-gvetést csak három hónapra szavazza meg.

Az agglagények adóztatása

Ezután **Schlachta Margit** terjesztette elő indítványát, amelyben kéri a nemzetgyűlést, utasítsa a kormányt, hogy a közjótékonyági intézmények adótervezetét június 30-ig szüvegezzé meg. Mondja ki a *jólétben élő 30 éven felüli nőllen férfiak megadóztatását, a gyermektelen, vagy 1-2 gyermekkel bíró jólétben élő családok megadóztatását és a nagy luxuslakásoknak luxusadó ald vonását.*

Elnök: Mivel Grieger képviselő ur felszólalásában olyan kijelentést tett, amely a fennálló tételes törvénnyel ellenkezik, rendreutasítom. (Nagy zaj.)

Ugron Gábor a házszabályokhoz kér szót. Rámutat arra, hogy az elnök állásfoglalása Grieger rendreutasításával szemben nem egyéb, mint vitába bocsátkozás a felszólalóval. Az elnök ur ezzel nem rendreutasította a felszólaló képviselő urat, hanem a maga álláspontját szegte le.

Elnök: Én senkivel vitába nem bocsátkozom. A képviselő ur állított valamit, amely a fennálló törvénybe ütközik. A rendreutasítást minden alkalommal meg fogom tenni és ezt kötelességemnek is tartom.

Kikapcsolják a királykérdést

Pallavicini György: *Ajnálkozást fejezi ki afelett, hogy a Ház a mai napon ülést tart, mert a mai nap Ófelsége koronázásának évfordulója.*

Pallavicini ezen kijelentésére órási zaj tör ki az egész Házban, úgy, hogy a felszólaló nem tudja beszédét folytatni, mire az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

A szünet alatt a keresztény párt „*üljen a király*” felkiáltások hangzottak.

Szünet után **Pallavicini** folytatja beszédét. Bár a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik, három hónapra mégis megszavazza az indemnitást. A miniszterelnök programjával foglalkozik ezután. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés egy 9 tagu bizottságot küldjön ki, amely vizsgálja meg a Bethlen-kormány alatt kiadott kiviteli és behozatali engedélyeket és a vizsgálat eredményéről a Háznak tegyen jelentést. Ő már régen hirdette képviselő társai előtt, hogy Gömbös Gyula milyen magatartást tanusít a Habsburgokkal szemben. Igen örül, hogy Gömbös nyíltan lépett fel programjával.

Legitimista szervezkedés

— Kijelenti, hogy folyt karlista szervezkedés, de ez a szervezkedés nem történt olyan mértékben, mint ahogy azt Gömbös Gyula az antikarlista szervezkedésben végrehajtotta. *Ennélfogva ő is szervezkedni fognak*. Felemlíti a római levelet, a Briand-féle memorandumot és a tárgyalásokat Pasiccsal. Majd áttér Gömbösnek a nemzeti hadseregére vonatkozó kijelentésére, amely szerint a mai nemzeti hadsereg, sem a régi közös, sem a trianoni béke hadseregének nem utóda, hanem az tisztán nemzeti hadsereg.

A Fehér Könyv és a MTI

Azután áttér a cenzurára, amelyről azt mondja, hogy a Károlyi-kormány kezelte csak szigorubbán a cenzurát. A lapokban csak annyit volt szabad közölniök, amit a MTI kiadott. Ezután a Fehér Könyvről beszél. A Fehér Könyv első része nem más, mint a MTI híreiből összekombinált anyag, de a Fehér Könyv másként tartalmazza a közleményeket, mint ahogy azokat a MTI kiadta. Bizonyítja ezt az a bizonyos telefonbeszélgetés is. Kérdi a kormánytól, hogy miért nincs említés a Fehér Könyvben a román jugoszláv és cseh fővárosban tartózkodó katonai attasék jelentéseiről. Ő úgy értesült, hogy a cseh mozgósítás nem sikerült és a jugoszlávok nem akartak komolyan mozgósítani.

Az antantot bizonyos angol körök, zsidók, bolsevisták és Benes befolyásolták

Ezután foglalkozik a miniszterelnök által tett bizonyos ígérekkel.

Ezután **elnök** felhatalmazást kér a Háztól arra, hogy az újév alkalmából a Kormányzót üdvözölje.

A felhatalmazást a Ház megadja.

Ötvenöt százalék pótdadó

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnapi közgyűlésében tárgyalta le a város házipénztári alapjainak és önálló vállalatának 1922. évi költségvetését.

Indemnítás kétszer is

A világitási vállalat költségvetésénél dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, a költségvetés előadója bejelentette, hogy a világitási vállalat a kellő időben nem tudta elkészíteni a költségvetését, és javasolta, hogy a vállalatnak a közgyűlés indemnítást engedélyezzen, továbbá, hogy Markovics Elemér dr. bizottsági tag javaslatára a közgyűlés küldjön ki Schwarz Vilmos, Lengyeczky István, Rimanóczy József és Garda Dezső bizottsági tagokból álló bizottságot az üzem megvizsgálására. Ehez a közgyűlés hozzájárult.

A nyomdavállalat költségvetésénél is bajok voltak. Mivel a nyomdavállalat nem megfelelő költségvetést mutatott be, azt a közgyűlés visszaadta a városi tanácsnak azzal, hogy új költségvetést nyújtson be január 30-ig, mely időtartamra a közgyűlés a nyomdavállalat részére indemnítást engedélyezett.

A tárgyalás folyamán Ekly bizottsági tag szövé tette, hogy a városnak tulajdonképpen két vállalata volna, amely rentábilis üzlet: a nyomda és a világitási vállalat, de ezek alig jövedelmeznek valamit. Nemhogy a kettő együtt működne, de éppen tendenciózusan egyik a másik ellen dolgozik. Így a villanyberendezést a városi nyomdánál Földes vállalat készítette, viszont a világitási vállalat sok nyomtatvány szükségletét más nyomdában készített. Kérte a közgyűlést, a tanácsot át hasson oda, hogy ez az állapot szűnjék meg a két vállalat között és ennek oka vizsgáltsák meg.

Vargha Elemér tb. főjegyző helyeselte a felszólalást és megígérte, hogy az ügyet megvizsgálja.

A közgyűlés egyebekben a vállalatok költségvetését általánosságban elfogadta, majd rátértek a cím szerinti tárgyalásra.

Zelinger Ede bizottsági tag szövé tette, hogy a város hallal való ellátása igen rossz. Intézkedést kér.

Dr. Miszty Károly ismertette a hal ügyet. Elmondta, hogy Debrecenben nincs tere a halnak. Debreceni ember jobban szereti a kolbászt, sonkát, szalonát, mint a halat. (Általános derűtlenség.) A haltegyesítő mindig hozott a városba halat, de ha négy mázsát hozott, akkor el kellett ásní, ha két mázsát hozott, akkor meg kevésnek mutatkozott. Hálélárúsító hely felállításával most foglalkozik a mérnöki hivatal.

Ekly: Hány millióba kerül?

Miszty: Addig azonban, míg a tervek be nem érkeznek, nem lehet a tárgyhöz hozzászólni.

A ménes birtoknál a költségvetésben 2.662,608 korona bevétel van előirányozva.

Drága a köztisztaság.

A köztisztasági vállalat közel két millió koronával terheli a város házipénztárát. A közgyűlés oly irányu fejlesztését kívánja, hogy a bevételek fedezzék a szükségleteket.

A téglagyár 200 ezer korona bevételt mutat ki. A közgyűlés a tégl- és cserépgyár művezetői állásának betöltése iránt felhívta a tanácsot, hogy sürgősen intézkedjék.

A városi épületeknél a 2.967,330 koronás bevétellel szemben 3.324,461 korona kiadás mutatkozott. Ennélfogva a közgyűlés úgy határozott, hogy a város házai közül azokat, amelyek nem hozzák be a tatarozási költségeket, eladja.

A költségvetés több részletét kisebb módosításokkal a közgyűlés elfogadta s a végeredményénél pedig kimondotta, hogy a jövő évben 55 százalék pótdadó szedhető, melyből a házipénztár részére 28 százalék, a tűzoltóság részére 15 százalék, az ipariskola fenntartására 3 százalék és végül az alamizna váltás alap javára 9 százalék fordíttassék. Ezzel a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadták.

összeget a váltás kivételekor az egész adó-tartozásába számítják majd be.

6. A vagyonváltás felét az adózó a saját jegyzésű hadikölcsönkötvényekkel, az olyan adózó pedig, akinek az összes vagyonváltása 20 q buzánál kevesebb lesz, a bankjegyek lebélyegzésekor levont összegekről a saját nevére kiállított pénztári elismervényekkel is fizetheti. A hadikölcsönkötvényeket nem teljes névértékben, hanem az 50 és 100 K-ás címleteket 42 K 50, illetve 85 K, az 1.000 K-sakat pedig 800 K értékben fogadják el. A pénztári elismervényeket teljes értékükben számolják el fizetésként.

7. A vagyonváltást rendszerint a m. kir. állampénztárnak kell fizetni. Az állampénztár köteles a fizetést bárkitől és bárhol fekvő ingatlanra elfogadni.

Az olyan adózó, akinek az összes vagyonváltása 20 q buzánál, tehát 20.000 K-nál nem több, a lakóhelye községi előjárásánál vagy városi adóhivatalánál is fizethet. A községi előjárás vagy városi adóhivatal a fizetést köteles elfogadni akkor is, ha az ingatlan, amely után a váltást fizetik, nem a község vagy város területén fekszik.

8. A vagyonváltás fizetésére ezuttal senki sem kötelezhető. Aki most nem fizet, annak terhére a vagyonváltást a pénzügyigazgatóság 1922. év nyarán fogja kivetni. A váltást a fizetési meghagyás kézbesítése után 90 nap alatt kell majd megfizetni. Aki akkor fizet, természetesen a buzának akkori ára szerint lesz köteles a kivetett buzamenyiség értékét befizetni. Azt azonban természetesen nem igényelheti, hogyha akkor a buza 1.000 K-nál drágább lesz, a magasabb buzaár helyett is 1.000 K-val fizethessen.

9. Akinek összes földbirtoka 1.000 holdat meghalad, a vagyonváltást nem készpénzben, hanem ingatlan-részletnek természetben való leadása útján tartozik leróni. Az ilyen földbirtokostól tehát a vagyonváltásra fizetés nem fogadható el.

10. Minden egyéb tudnivalóról az adózó a m. kir. állampénztárban vagy községi előjárásnál szerezhet tudomást.

Az ingatlanvagyonváltás 1000 K buzaárban lefizethető

Utolsó határnap 1922 január 15-ike

Dr. Kállay Tibor m. kir. pénzügyminiszter az ingatlan vagyonváltásnak 1000 koronás buzaárban való lefizethetése tárgyában a következő

hirdetményt

boesátotta ki:

Az ingatlan vagyonváltásról szóló 1921. évi XLV. t.-c. 4. §-a szerint a földbirtok vagyonváltását buzamenyiségben kell kifizetni.

A törvény az adózó részére azt a kedvezményt biztosította, hogy aki a váltást a törvény életbeléptétől 3 hónap alatt fizeti be, a buza piaci ára helyett q-ként csupán 1000 koronát tartozik fizetni. Az a határidő, amelyet a törvény erre a kedvezményre nézve megállapított, 1921. évi december hó 6-án lejárt. Minthogy azonban különféle okokból számos adózó a saját hibáján kívül a kedvezményt nem vehette igénybe, szükségessé vált a határidő meghosszabbítása.

Azokat a tudnivalókat, amelyek ismerete szükséges, hogy az adózó a kedvezmény igénybevétele kérdésében magát elhatározhassa, a jelen hirdetmény útján teszem közzé.

1. Az 1000 koronás buzaárban való lefizethetőség utolsó határnapja 1922. évi január hó 15.

2. Aki 1921. évi december hó 6-ig az ingatlan vagyonváltásra bármily összegű fizetést teljesített, a fizetés minden 1000 koronájával 1 q buza váltását róta le.

3. Az 1921. évi december hó 6-ika után egészen 1922. évi január hó 15-ig a kedvezményben csak az részesülhet, aki az egész vagyonváltást befizeti. A befizetésnek nem kell okvetlenül egy összegben történnie, de csak olyan fizetések számíthatók össze, amelyek 1922. évi január hó 15-ike előtt történtek. Ennélfogva azok, akik már december 6-ika előtt a váltás egy részét befizették, a váltás többi részére is elnyerik a kedvez-

ményt, ha január 15-ike előtt utólag még a váltás többi részét is megfizetik. Erre azonban nem kötelesek és a pótlás elmulasztása nem vonja maga után az 1921. évi december hó 6-ig már befizetett rész kedvezményes beszámításának az elvesztését.

4. A vagyonváltás összegét maga az adózó köteles kiszámítani. Ha ebben a részben tájékozatlan, a szükséges felvilágosítást a községi előjáróság, vagy a m. kir. állampénztár köteles neki megadni. A váltás összegének megállapításához szükséges: az adózó összes földbirtoka területének és azok kataszteri tiszta jövedelmének ismerete. Ha az adózónak több kataszteri birtokiban, esetleg több községben is van ingatlan, ezek területét és kataszteri tiszta jövedelmét össze kell számítani. A szőlő és erdőbirtok vagyonváltását most nem lehet fizetni, hanem be kell várni a kivétel idejét.

5. Minthogy az adózó nem ritkán képtelen lesz a vagyonváltás összegét teljes pontossággal megállapítani, a kedvezményhez való igényét nem veszíti el azáltal, hogy az általa befizetett összeg valamivel kisebb lesz, mint a később pontosan megállapítandó vagyonváltás. Az a határ azonban, amelyen belül a kiszámítási hiba nem jár a kedvezmény elvesztésével, a teljes vagyonváltás 20 százaléka. Vagyis abban az esetben, ha pl. az adózó vagyonváltása a végleges kivétel alkalmával 30 q buzában állapítaték meg, az adózó legalább 24,000 K-t tartozik befizetni, mert a vagyonváltás 20 százaléka 6 q, s így legalább 24 q buza ár kell most 1.000 K-val befizetni. Ha a hiba 20 százaléknál több, az adózó a kedvezményt a befizetett összegre sem igényelheti és annak idején, a váltás kivételekor ezt a fizetést csak az akkori buzaárakban fogják javá beszámítani. Az adózó tehát a saját érdekén cselekszik, ha inkább bővebben számít, mint a netalán felülfizetett

Földéhes magyarok a bíróság előtt

A Semsey-hitbizomány bérlete körül

A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa Visky Sándor dr. tanácselnök elnöke alatt tegnap tárgyalta Gyenes József, Gráfer József, Dobi József, Kiss József, Béneyi József és Béres Balint vádlottak bűnügyét, akiket hatóság elleni erőszak büntetével, továbbá zsarolással vádoztak.

A sértett Lichtschein Dezső, a Semsey-féle balmazújvárosi hitbizomány bérlője volt.

A vádlottak személyazonosságának megállapítása után az elnök röviden ismertette a vádat, mely szerint ez év október 28-án a hat vádlott s az általuk felizgatott tömeg, abból az alkalomból, hogy a hitbizomány régi bérlői és az új bérlő Lichtstein között Berzeviczy Tibor miniszteri tanácsos, Buchwein Béla gazdasági felügyelő és mások jelenlétében a bérlőre vonatkozó tárgyalások nem végződtek eredménnyel, Lichtsteinra támadtak s őt a jelenlévőkkel együtt beszorították a főjegyző szobájába s életveszélyes fenyegetésekkel kényszerítették nyilatkozatra arra, hogy javukra lemond a birtok bérletéről.

A vádlottak tagadták a terükre rótt vádat s vallomásukban úgy adták elő a történeteket, mintha ők csak passzív nézői lettek volna a lázadásnak.

A bérlőket nem engedjük el...

A tanúkihallgatások során Berzeviczy Tibor miniszteri tanácsos, aki az országos Földbirtokrendező Bizottság részéről volt jelen, vallomásában elmondta, hogy amikor az izgatott tömeg lecsillapítása végett kihirdette az egyezségről felvett jegyzőkönyvet, a tömegből azt kiáltottak felé:

— Maguk elmehetnek, de a bérlőket nem engedjük el!

Miután a bérlőket nem akarták védtelenül hagyni, ők is ott maradtak.

A vádlottak közül Gyenest és Dobot határozottan felismerte.

Debrecen város közgyűlése

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta rendes havi közgyűlését, ez évben az utolsót. A közgyűlési termet ez alkalomból teljesen megtöltötték a bizottsági tagok, mert úgy a jobb-, mint a baloldalon szinte feltűnő érdeklődést tanúsítottak a közgyűlés iránt. Maga a közgyűlés általában csendes lefolyású volt s a bizottsági tagok inkább a választásokért, mint a tárgysorozaton szereplő ügyekért fáradtak fel a közgyűlésre.

A közgyűlést pontban 9 órakor *Miskolczy Lajos* főispán elnök nyitotta meg, aki a Nemzeti Hírszék elmondása után a következő beszédet intézte a törvényhatósági bizottsághoz:

Sopron dicsérete

Mióta utólszor volt alkalmam a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz erről a helyről szólni, egy jelentőségében ma még fel sem becsülhető esemény történt, mikor *Sopron város és környékének népessége hűségnyilatkozatot tett a magyar állameszme mellett.*

— A sz. kir. város tanácsa, átérzve nemcsak kötelességét, a polgármester ur indítványára azonnal táviratban üdvözölte soproni testvéreinket. (Éljen! Eljen Sopron!)

— Ugy érzem azonban, mulasztást követnének el, ha ezen kínálkozó első alkalommal a törvényhatóság elnöki székéből is meg nem emlékezném erről a felemelő eseményről.

— Szálljunk oda gondolatban egy pillanatra, a nyugoti végen sok szenvedésnek és kísértésnek kitett magyar testvéreinkhez és fogadjuk meg, hogy amint ők: aggok és ifjak, nők, férfiak és gyermekek hiven teljesítették a haza iránti kötelességüket, úgy *mi is mindannyian, vállat vállhozva vetve erőnkön felül is megteszünk mindent, hogy országunk, nemzetünk újra nagy, erős és hatalmas legyen.*

— Ez a büszke gondolat hat át, mikor a munkára összegyűlt törvényhatósági bizottsági tagokat szívből köszöntöm és a decemberi rendes közgyűlést megnyitom. (Éljen minden oldalon.)

Az elnöklő főispán kegyelettel emlékezett meg *Gombos István* bizottsági tag haláláról, majd megemlítette, hogy szabályszerű időben *Csáky János* bizottsági tag interpellációt, dr. *Nyiri Ernő* bizottsági tag pedig önálló indítványt jelentett be, melyekre engedélyt adott. Ezután rátértek a napirendre.

Rendező pályaudvar a főtéren

Dr. *Balogh Sándor* polgármesteri titkár a polgármesteri jelentést olvasta fel, mely a szokásos statisztikai jelentést tartalmazta.

A polgármesteri jelentéshez elsőnek *Bakóczy Gábor* bizottsági tag szólott. Alig egy hónapja, — mondotta — a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy figyelmeztesse a helyi vasutat, miszerint a forgalmat ne akadályozza tehervonatok járatásával. Erre vonatkozólag mindeddig semmi intézkedés nem történt, sőt valóságos teherpályaudvart rendezett be a Piac-téren a helyi vasutat, a Bika előtt pedig valóságos káposztavásárt állított fel.

Közbeküldetés: Az a köztisztviselőké.

— Javaslom hát a közgyűlésnek, hívja fel újra a városi tanácsot, hogy hasson oda, miszerint ezek a csúfságos állapotok mielőbb szűnjenek meg.

Ekly József bizottsági tag helyesli *Bakóczy Gábor* felszólalását, sőt kiegészíti azzal, hogy mégis botrány, amit a helyi vasút művel. Tegnap például a Hungária előtti járdát elállította vagonokkal, hordókkal, mert valami borüzlet most borokat szállít.

Csóka Sámuel h. polgármester válaszában kijelentette, hogy megfelelő intézkedés már történt, a közgyűlés utasítása pedig még nem érkezett a tanácshoz. Utána nézett és akkor intézkedni fog, hogy ezek az anomáliák többé elő ne forduljanak.

Ad Calendas graecas...

Dr. *Vass Károly* tb. tanácsnok bejelentette, hogy a közgyűlés megbízásai közül a tanács még tizenkettőnek nem birt elégét tenni s evégből halasztást kér. A kéményseprési szabályrendeletet a tanács elkészítette, azonban még közgyűlés elé nem kerülhetett, így erre

március 20-ig halasztást kér. A statisztikai hivatal ügyében a tárgyalások még folynak, a tanács erre vonatkozólag június végéig halasztást kér. A középfokú gazdasági iskola felállításának ügye is jó úton halad, mivel azonban ez ügynél épületekről is szó van, ehhez a tanács 1922. december 30-ig halasztást kér. A hortobágyi földekre vonatkozó tárgyalások most folynak, a tanács június végéig kér halasztást. A halasztásokat a közgyűlés minden ügynél megadta.

Ezután *Csáky János* bizottsági tag a vízelvezető kijavításának tárgyában interpellált. Interpellációjára *Csóka Sámuel* polgármester helyettes kijelentette, hogy a megfelelő intézkedéseket megteszik.

A kormány üdvözlése

A közgyűlés tudomásul vette *Bethlen István* miniszterelnöknek az új kormány kinevezését tudató leiratát és elhatározta, hogy a kormányt üdvözli, ugyszintén külön Mayer János földmívelésügyi minisztert és Terffy Béla közlekedési minisztert. Gróf *Ráday Gedeon* és nagyatádi *Szabó István* miniszterek bucsuleiratát tudomásul vették.

Ekly (nem állja meg szó nélkül) Isten velük! Mehetnek!

Bizottságok ujjaalakítása

Ezután az igazoló választmány ujjaalakítása következett. Mivel több bizottsági tag a titkosság elrendelését kérte, a főispán elrendelte a titkos szavazást. Ennek eredményeként az igazoló választmányba 85 szavazattal *Nagy József*, 84 szavazattal *Samossy László*, 84 szavazattal Dr. *Kun Béla*, 79 szavazattal *Nyiri Ernő*, 34 szavazattal *Kardoss László* bizottsági tagok kerültek be, míg a főispán ezekhez *Csanak János*, *Seszina Jenő*, *Uhlarik Béla* bizottsági tagokat, elnökül pedig *Tervey Tamás* bizottsági tagot nevezte ki.

A közigazgatási bizottságba *Kernhoffer József*, *Kun Béla* dr., *Tóth István*, *Balogh István* és *Riekl Antal* bizottsági tagok kerültek be, akiket a főispán két évi időtartamra megerősített.

A közgyűlés elhatározta, hogy a város és a gyámpénztár felesleges pénzállományát a tanács javaslatára az országos központi hitel szövetkezethez és helybeli pénzügyintézeteknél helyezi el 4 százalékos kamattal.

A keresztyénpart válsága a jövő héten dől el

Budapest, dec. 30. A nemzetgyűlés mai ülésén *Grieger Miklós* és *Pallavicini György* ögróf kormányt támadó beszédet mondottak, úgyhogy politikai körökben bizonyosra veszik, hogy mindketten ki fognak lépni a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjából. A keresz-

tyénpart különben a jövő hét folyamán tartja értekezletét, melyen *Andrássy Gyula* gróf is megjelenik és a párt előtt kifejti elhatározását, hogy az elnökségről lemond. *Andrássy Gyula* gróftól valószínűleg nem sokan fogják követni a pártból való kilépésében.

A Friedrich-párt és a keresztyénpart fuziója

Politikai körökben híre jár, hogy a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja és Friedrich-féle keresztyénpart fuzióba lép egymással. Az irredentia vitája változatlanul széles

mederben folyik és előreláthatóan januárban is igénybe fog venni néhány ülésnapot. Az ellenzék szónokai semmi körülmények között nem állanak el a szótól.

Gyorsabb tempóban hajtják végre a földreformot

A földbirtokreform gyorsabb végrehajtása ügyében a földmívelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel már megállapodásra jutott és a reform gyorsításáról *Schandl Károly* államtitkár ma este a következőket mondotta:

— A felhatalmazási törvény részletes vitájánál a földmívelésügyi miniszter elő fogja terjeszteni azokat a rendelkezéseket, amelyek a földbirtokreform gyorsítására vonatkoznak. Ezek a rendelkezések az Országos Földbirtokrendező Biróság megerősítésére és különösen

a vidéki tárgyalóbizottságok számának szaporítására vonatkoznak. A földmívelésügyi kormány gondoskodni kíván majd arról, hogy a törvény intencióit és rendelkezéseit mindenütt megfelelően magyarázzák és e tekintetben nemcsak a járási gazdasági felügyelőket, hanem a közigazgatási szerveket is megfelelően utasítják és tájékoztatásokkal látják el. Ezzel pár hónap alatt készen leszünk és akkor az egész országban megindul a földbirtokreform gyorsabb végrehajtása.

— Rendfokozati katonasapkán. A honvédelmi miniszter legtöbb rendeletet adott ki, amely szerint a nemzeti hadsereg katonáinak rendfokozatait a sátlakon is meg fogják jelölni. A rendfokozati jelölések a következők lesznek: legénységi állománybeliék az őrszervezőnek egy, a tizedesnek két, a szakaszvezetőnek pedig három csik lesz a sapkáján, ugyanolyan színű pttóbból, amilyen szín az illető fegyvernem számára rendszeresített. Az

ormesteri sarzsit egy széles sáv jelzi, amelyhez az őrmester egy, a törzsőrmester kettő, a főtörzsőrmester pedig három keskeny csikot kap.

A tisztii állománybeliéknek a hadnagynak egy, a főhadnagynak két, a századosnak pedig három aranycsik kerül a sapkájára. A törzstisztek ezeufelül egy nyolc milliméter széles paszományt, a tábornokok pedig másfél centiméter paszományt kapnak.

Borzeviczy kihallgatása után az elnök a tárgyalást felfüggesztette s annak folytatását d. u. 4 órára tűzte ki.

Csak zsarolás

A délután megtartott tárgyaláson több tanut hallgattak ki, akik Borzeviczy vallomását erősítették meg.

A tanukihallgatások után az ügyész vádbeszédében módosította a vádat, mely szerint nem hatóság, csupán magánosok elleni erőszak és zsarolás büntetőért kérte vádlottak elítélését.

A védelem meghallgatása után a bíróság meghozta ítéletét, mely szerint *Bényei Józsefet* a rá rótt vádak alól *felmentette*, a többi 5 vádlottat csak zsarolásban mondotta ki bűnösnek s ezért őket *6-6 hónapi börtönrre ítélte*.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a védelem azonban fellebbezéssel élt.

Sok-e az anyakönyvi hivatal személyzet?

Szaporodott a dolog, kevesebb a munkaerő

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén, Debrecen költségvetésének tárgyalása során felmerült az az eszme, hogy költségmegtakarítás szempontjából apasztani kell az anyakönyvi hivatal tisztviselőinek létszámát. A jog- és pénzügyi bizottság ilyen értelemben tett javaslatot a közgyűlésnek, amely azt tegnapi ülésében el is fogadta.

Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk az anyakönyvi hivatal egyik vezető tisztviselőjéhez, *Arnóczky József* anyakönyvvezetőhöz, hogy mit szól az anyakönyvi hivatal, — a legjobban érdekelt fél — a közgyűlési határozathoz.

Arnóczky anyakönyvvezető a következőket mondotta munkatársunknak:

— A jog- és pénzügyi bizottság javaslata és a közgyűlési határozat rendkívül meglep bennünket, mert hiszen az anyakönyvi hivatalban nem létszámcsoökkentésre, hanem ellenkezőleg: *létszámzsaporításra volna égetően szükség*. Nem tudom, jart-e itten a jog- és pénzügyi bizottság bármelyik tagja is és látta-e, milyen nagy munka folyik itten egész nap.

1918-ban négy anyakönyvvezető volt Debrecenben, míg most három anyakönyvvezető négy irnokkal együtt intézi a rendkívül felszaporodott ügyforgalmat, amely a *házaságnál 1918-tól képest másfélszeres, a születéseknél háromszoros, a halálozásoknál meg egyszeres emelkedést mutat*. A délelőtti órákban alig győzik a munkát a tisztviselők. S mivel a törvény előírja, hogy restancianak huszonnégy óráig sem szabad lenni, én pedig ezt az ügyosztályomban betartom, napirenden van az az eset, hogy a *tisztviselők délután, sőt a késő esti órákig irásokat kell elintézni*; valóságban nem győzzük a munkát. Ismétlem, itt nem létszámcsoökkentésre, hanem létszámzsaporításra van szükség.

A különbség az anyakönyvi hivatal és más hivatalok között csak az, hogy míg azok kevesebb munka mellett állandóan panaszkodnak, addig az anyakönyvi hivatal tisztviselői egész nap csendben, feltűnés nélkül dolgoznak.

— **A vagyonszállás-buza januári ára.** Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter az ingatlanok vagyonszállásába fejében fizetendő buza árát 1922 január 1-én szóló érvénnyel 22.000 koronában állapította meg. Ez azonban nem érinti a kötelezetteknek azt a jogát, hogy vagyonszállásukat január 15-ig méterhátszámként 1000 koronás árral fizethetik.

NAPI HIREK

Istentiszteletek 6 év utolsó délutánján.

A református templomokban:
Nagytemplomban délután fél 3 órakor imádkozik Dr. Baltazar Dezső püspök, Kistemplomban délután fél 3 órakor imádkozik Szele György lelkész, Kossuth-templomban délután fél 3 órakor imádkozik Baja Mihály lelkész, délután 3 órakor ő évi áhitat prédikál Mezei Béla vallásitanító lelkész. Árpádtéri templomban d. u. fél 3 órakor prédikál Dr. Révész Imre lelkész. Isptály templomban délután fél 3 órakor imádkozik Varga Jenő s. lelkész. Homokkerten délután 3 órakor imádkozik Kovács János vallásitanító-lelkész.

A római k. templomban ma 6-év eszéjén 5 órakor sz. beszéd, utána évszáz év átátosság.

Az ág. ev. templomban délután 5 órakor istentiszteletet tart Jónás András h. lelkész.

Ujév első napján:

Az ev. ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor prédikál Varga Ferenc s. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál Baja Mihály lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Könyves Toth Kálmán lelkész, délután 2 órakor prédikál Gabor András s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Dr. Révész Imre lelkész, délután 5 órakor prédikál Baka Béla s. lelkész, Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gabor András s. lelkész, délután 2 órakor prédikál Kiss Andor s. lelkész. Isptály-templomban délelőtt 10 órakor prédikál Varga Ferenc s. lelkész, délután 2 ó. prédikál Varga Jenő s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc vallásitanító-lelkész.

Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Konrád Zoltán h. lelkész.

Nyilastelepi elemi iskolában délelőtt 10 órakor prédikál Mezei Béla vallásitanító-lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövétele (Kollégium, I. kapu földszint, balra 2. ajtó) délután fél 4 órakor

Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak: Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth-u. 75. sz. délelőtt 9 órakor. Nőgyógyászati Árvaházban délelőtt 9 ó. Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leányutcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban d. e. 9 órakor. Kollégium I. kapu, földszint, balra 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor, Eötvös u. iskolában d. u. 2 órakor Csap u. leányiskolában délután 2 órakor.

A római k. templomban, holnap, vasárnap ujév elsőnapján: fél 7, három egyed 11 és fél 12 órakor csendes sz. misek. 10 órakor nagymise, utána szent beszéd. — Délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd, utána Jézus szíve átátosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós utca 3.) 1922. január hó 1-én, délelőtt 10 órakor, az istentiszteletet Jónás András h. lelkész végzi.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsági ülésének jegyzőkönyvét 1922 január 12-én déli 12 órakor hitelesítő közgyűlés keretében hitelesítik.

— **Gyászmise Gróf Ferencért.** Városszerte nagy és őszinte részvétet keltett *Gróf Ferenc* pápai prelatust volt debreceni plébános halála. Az engesztelő szent mise áldozatot január 3-án reggel 10 órakor mutatják be a római katolikus templomban. A gyászmisét *Lindenberger János* pápai prelatust tartja fényes segédlettel.

— **Kihirdetett orvosi oklevelek.** Debrecen város törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűlése dr. *Orsós Ferenc*, dr. *Dóczy Gedeon* és dr. *Maday István* orvostudorok okleveleit kihirdette s őket az orvosok névjegyzékébe felvette.

— **Az ébredők szilveszteri estélye.** Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja nagyszabású Szilveszter estét rendez az egyesület helyiségében. Lesz tombolajáték is, amelyen értékes tárgyakat lehet nyerni. A főnyeremény egy malac és egy fajkakas lesz, azonkívül bor, pezsgő, értékes képek. A Szilveszter esti batyuból 8 órakor kezdődik. Belépő díj 10 korona.

— **Műsor Szilveszter-est.** Az Egyetértés Színjátszó Társaság a Máv. műhelytelepi modern kis színpadát az oláhok kifosztották. Most a lelkes kis csapat saját erejéből akarja a legszükségesebb díszleteket megteremteni s e végből tartja nagyszabású műsor Szilveszter-estélyét is, amelyen a társaság tagjai tudásuk legjavát adják. Csupa kacagás, csupa műélvezet. Az előadás este 7 órakor kezdődik s a tánc reggelig tart. A pártolásra érdemes társaság mindent elkövet, hogy a közönség jól érezze magát. Belépő díj vigalmi adóval együtt 30 korona.

Hadirokkantak! Alkalmaztatásuk végett jelentkezzenek a szövetség irodájában, Szent Anna u. 12. sz. *Hadrői vezetősége*.

— **Műkedvelő előadás Hajdusámsonban.** A Hajdusámsoni ifjuság folyó hó 31-én és 1922. évi január hó 1-én, a római k. iskolában, a sámsoni „Népház” alap javára műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez, tombola, világposta, konfetti- és serpentin-csatával egybekötve. A műkedvelők mindkét napon a „Piros bugyelláris” népszínművet adják elő, Bede Kálmán rendezésében. A szereplők a következők: Bede Kálmán, Kállay Mariska, Ludmány Irmuska, Ludmány Erzsike, ifj. Révay Lajos, Kiss Ferenc, Óri Mihály, Pávoly Mihály, Ludmány Sándor, Tokay Zoltán ifj. Ludmány Sándor, Fekete Ferenc, ifj. Szőőr Antal, Révay György, Kiss Erzsike és Kruppa Icuka. A műkedvelő előadást nagy érdeklődés előzi meg s előreláthatólag fényes sikere lesz.

Nagy razzia a vasuti állomáson

Az utóbbi időben, különösen az utolsó hónapokban igen megszorodott a lopások, betörések száma a nagyállomáson. Különösen az állomáson vesztegelő vagonokra vetették rá magukat a tolvajok s az éj sötét leple alatt fosztogatták a vasuti kocsikat. Fát, szenet, élelmiszert egyaránt elvittek.

A rendőrség tegnap éjjel széleskörű razzia tartott a nagyállomáson és környékén. A razzia *Toth Gyula* rendőrkapitány vezette nagy körültekintéssel. Hatalmas rendőri és detektív készültséggel körülvették az állomást s minden gyanus embert leigazoltattak vagy előállították. A razzia alkalmával több gyanus egyénre akadtak, akik valószínűleg lopásra készültek. Kettőnél zsákok is találtak; ezekben akarták a lopott holmit hazaszállítani. A rendőrség négy gyanus embert előállított, ezeket azonban kellő igazoltatás után szabadonbocsátották.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Péntek: Szilveszter, B) bérlet, Szombat: 3 órakor, A falurozsája. 6 órakor: Szilveszter, C) bérlet. 10 órakor: A kis cukros.

Vasárnap délután: A kis király. Este: Hamlet.

Hétfő: A fakir, A) bérlet.

A „Színház és Mozi”, Halasi Andor pápatlan népszerűségű hetilapjának ujévi száma kedves meglepetésekkel, intimitásokkal, tárcával, színhazi riportokkal, kritikával, ötletes apróságokkal szolgál az olvasónak. A gazdag tartalomból kiemeljük a Kardoss Géza első szerelme c. bájos tárcát, a Társulat karacsonyáról szóló humoros riportot s az Elvesztett Bob herceg c. rejtélyes történetet. A „Színház és Mozi” minden száma közli az egész hét színlapját s az összes mozis teljes műsorát.

Itt említjük meg, hogy a Vigszínházmozgó Szilveszter esti ünnepélyén a „Színház és Mozi”-nak külön sátra lesz, amelyben a színtársulat kedvencei autogramot adnak bárkinek az Országos Színészegyesület nyugdíjalapja javára.

Színházak és mozgósínházak közleményei:

Szilveszter napján este 10 órai kezdettel a Csokonai színházban **A kis cukros** kerül színre Kálmán Mancival, Kardoss Gezával és Rubinyival a főszerepekben bérletszűnetben, a közönség által e régen kívánt előadásra már alig van jegy. — Este 6 órakor C) bérletben megy Helvey, Kálmán Manci, Szigety, Heltay, Szalma és Nadossy felléptével **A Szilveszter** c. operett, míg délután 3 órakor **A falu rózsája** tündérmese játékát adják elő rendez helyárrakkal. E gyönyörű gyermekdarab ebben a szezonban utoljára kerül színre.

Az **Uránus** szombaton, *Szilveszter* estéjén és *Ujev* napján egy nagyszerű vigjátékot mutat be, *Lotte Neumann* főszereplésével: *Zálogházi hercegnőt*. E nagyszerű vigjátékot kívül *Seff, mint villatutalajdó* kiváló burleszk is bemutatásra kerül. Előadások szombaton 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyekről gondoskodjon előre.

Mielőtt boldog ujevet akar kívánni,
Feltétlen **Mimoza**
tekintse meg a
VIRAG SZALON KIRAKATÁT.
Kossuth-utca 11. sz. Bejárat a kapu alatt.

Kincstári lovak árverése. E hó 14-én, kedden reggel 8 órakor a lovasparton a vármegye területén levő összes kincstári selejtes, 16 éves és azonfelüli lovak, valamint a kincstári lovak esikői is nyilvánosan elárvereztetnek. A vételár a helyszínen azonnal kifizetendő.

Menekültek figyelmébe! Felhívjuk az összes menekülteket, hogy egy mindenkit érdeklő fontos ügyben folyó hó 12-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor az Országos Menekültügyi hivatal debreceni kirendeltségének (Simonffy-utca 1/c.) hivatalos helyiségében tartandó közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek. *E öszi díj b. ötszög.*

Mi Önnek a baja? Idegesség, szívbaj, vérszegénység, reuma, köszvény vagy női bajok ellen biztos gyógyulást nyerhet a **Margit-fürdő részvénytársaság vizgyógyintézetében.**

Hadirokkantak. hadiövezetek gyermekei, kik njságárusításra alkalmasak (rikkan-csok) jelentkezzenek a szövetség irodájában. Szép kereset biztosítatik. *Hadrőa* vezetőség.

SPORT.

A DEAC ma, azaz szombaton délután 5 (öt) órakor választmányi ülést tart a Kollégiumi tenisz-teremben (II. em.). A tárgys rendszert igen sok fontos ügy szerepel. A választmányi tagok teljes számban való pontos megjelenését kéri az Elnökség.

Kerületi tornaverseny. Felkértek az összes bizottságok és tagok, hogy fontos megállapodások céljából folyó hó 4-én, szombaton délután fél 3 órakor a Keresk. iskola könyvtári szobájában (II-ik lépcső, I. e.) jelenjenek meg.

As Erdélyi Menekültek Sport Egyesülete országos atletikai versenye vasárnap délután fél 4 órai kezdettel lesz megtartva a DTE nagyerdői sporttelepen. A versenyen indulnak fővárosi versenyzők is. Így Gáspár Dezső tavol és hármassugró bajnok és rekorder, Toldy István geregyvívó és dr. Rákóci Henrik rövidtávfutó. Ezekkel szemben kerületünk legjobb atletái kivétel nélkül indulnak s tekintve kitűnő formájukat, néhány számban a kerületi rekordot is biztos megjavítják. Igyekeznek is mindenki legjobb eredménye elérésére, mert a rendező egyesület a legjobb eredmény elérének

tiszteletdíjat ajánlott fel. Jegyek előre várhatóak Bódogh cukrászdájában.

A Magyar Úszó Szövetség tiszta-északi kerülete vasárnap délelőtt 10 órakor tartja alakuló ülést a Bika-kávéház kupola termében. A kerület megalakítása mulhatatlanul szükséges uszósportunk megteremtése és annak kifejlésére érdekében. Bele kell már kapcsolódnunk az ország uszósportjába, versenyeket kell rendeznünk, mert csak szorgalmas szakavatott tréning-rendszer mellett tudunk lépést tartani a külföld uszósportjával s a megnövekedett hatalmas világgözponttal szemben. A kerület alakuló ülésén ott kell lenni mindenkinek, aki az uszósport iránt érdeklődik s aki az uszással mint sportággal komolyan is akar foglalkozni.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombaton C) bérletben A gyimesi vadvirág.

Vasárnap d. u. mérsékelt helyárrakkal: A postásfiú és a huga.

Vasárnap este bérletstűnetben: Az erdész leány.

Hétfőn A (58) bérletben: Az erdész leány.

Színházak és mozgósínházak közleményei
Komlóssy Emma, Székely Gyula és Lajos Dénes holnap vasárnap délelőtt 11 órakor az Apollóban.

Erdélyi Magyar Székely Szövetség a székely föld természeti szépségeiről, népszokásairól, mezőgazdasági és ipari életéről vetített és mozgóképekkel népszerű előadásokat tart az Apollóban. A megnyitó díszelőadás holnap vasárnap délelőtt 11 órakor lesz, mely alkalmával dr. Tankó Béla egyetemi tanár megnyitó beszédet mond. Komlóssy Emma és Székely Gyula irridenta és székely dalokat énekelnek, bemutatásra kerül a székelyek nemzeti tánc: a csürdögölő. Lajos Dénes az elvesztett Székelyország kincses szépségeiről

tart előadást. Jegyelővétel az Apolló pénztáránál.

Az Id-gen amerikai Kow-boy kalandor történetét öt felvonásban az Apollóban. Előadások 7 és 9-kor.

Ég és föld között. Kém történetét öt felvonásban. Olasz film az Urániában. Előadások 7 és 9-kor.

Rose nyelviskola
Nagyerdőn.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde jun. 10. (MTL) Berlin 875.80, Holland 196.—, Newyork 59. London 2221, Páris 4684, Milánó 2850, Brüsszel 4660, Kopenhága 101.75 Stockholm 131.50 Krisztiania 8675, Madrid 7534, Buenos-Airos 182, Prága 830, **Budapest 240**, Zágráb 425.—, Bukarest 944, Varso 55, Bécs 130.00, Osztrák lebeltyeg 95.

Budapesti zárlat jun. 10. (MTL) Magyar hitel 1530 Osztrák hitel 630, Angol-Magyar bank 704, Leszámit. bank 703, Magyar-Olasz bank 330, Jelz. hitelbank 280 Keresk. bank 6300, Pesti hazai első 192.50, Borsod-miskolci 2300.

Valuták. Napoleon 815—835, Angol font 920—940, Dollár 245—255, Francia frank 1920—1970, Márka 360—375, Lira 1170—1290, Osztrák kor. 37.50—39.50, Rubel 58—60, Lei 385—395, Sokol 315—355, Svájci frank 4150—4225, Korona dinár 670—680, Frank dinár 650—690, Lengyel marka 22—24.

Bécsi valuta jun. 10. (MTL) Márka 966, Lei 10—Lira 3150, Francia Frank 5030, Svájci Frank 110—Dollár 657.—, Rubel —, Sokol 902.

Sertésjelentés Maradvány tegnaptól 233, érkezett 581, összesen 814, Eladatott 300 drb. — Tehát maradvány 514. Zsir prima 53—58, fiatal nehéz 51—61, könnyű 43—48.

A terménytőzsde teljesen üzletelen.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

A tehéntej és tejtermékek készítése és forgalombahozatalának szabályozása.

A 4090/1921. M. E. számú kormányrendelet szerint a közlelmzési miniszter rendelete alapján történt tejigénybevételek hatályon kívül helyezettek és a tehéntej forgalma, valamint a tehéntejtermékek készítése és forgalma az ország egész területén szabaddá tételt a következő megszorításokkal:

Minden tejtermelő, illetve tejszállító, aki eddig közlelmzési céljára, (tehát nem feldolgozásra) szállított tejet, saját házi és helyi szükségletén felüli tejmenntiségét 1921. szeptember 20-ig köteles oda szállítani, ahova azt a rendelet életbelépésének napján szállítja. Tejkezeléssel, illetve tejnek és tejtermékeknek feldolgozásával iparszerűen foglalkozó üzemet csak az létesíthet, aki erre az illetékes minisztériumtól külön üzemengedélyt nyert. A miniszter az üzemengedélyben a tej és tejtermékek kezeléséhez, illetve készítéséhez és forgalombahozatalához szükséges feltételeket megállapítja.

A jelenleg már üzemben levő tejkezeléssel, tejnek, illetve tejtermékek feldolgozásával iparszerűen foglalkozó üzemek kötelesek a rendelet előírt üzemengedélyt a rendelet meghirdetésének keltétől számított 3 hónapon belül megszerezni. Minden engedélyezett üzem azonban miniszteri ellenőrzés alatt áll és az ellenőrzés költségei az üzemek által térítendő meg. Ezen rendelkezések a juhtejjel és az ebből készített termékekkel foglalkozó üzemekre is vonatkoznak. A rendelet a Budapesti Közlöny június 7-iki 122. számában jelent meg.

Debrecen, 1921. június hó 9.

Közlelmzési ügyosztály.

Lapkihordó asszonyok felvételnek lapunk kiadóhivatalában

13015 - 13446/1921.

Hirdetmény

A hortobágyi legelő közvetlen szomszédságában levő Angyalháza pusztán ragadós száj és körömfájás állapotot mutat. A ragály áthurocolásának megakadályozása céljából a szükséges intézkedések megtétele. A városi Tanács felhívja a gazdaközönséget, hogy a fertőzött területeket kerülje.

Debrecen, 1921. június 9.

Városi Tanács.

IDEGEN KIFIZETÉSEK
— DEVIZÁK, CSEKKEK —
TŐZSDEI MEGBIZÁSOK
— PÉNZVÁLTÓ ÜZLET —
DEBRECEN, PIAC-U 67.
(Frohner szálloda) Telefon 407.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.
Holnap vasárnap, június 12-én
XA-XA
I. rész Kalandor történetek az afrikai dzsungelben 4 rész 30 felvonás
I. rész 7 felvonás.
Hanover. Látványos.
Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor
Pénztárnyitás d. e. 10 órakor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8, III. 6 korona.

DOLLÁR
SZOXOL, LEI stb.
RANKAI, DEGENFELD-TER 6.
(Kenyérpiac) Telefon 209.

A bércsepért követhető legmagasabb jutalékok megállapítása.

Az 1420—1921. M. E. sz. rendeletben nyert felhatalmazás értelmében az illetékes érdekeltségek meghallgatása alapján Debrecen sz. kir. város egyéb területére a bércsepért követhető legmagasabb jutalékot a f. évi cséplési idényre a következőkben állapítom meg.

A huzatos tüzes cséplőgépeknél, ha a gazda maga gondoskodik a munkásokról és a géphez a tüzelőanyagot és vizet szolgáltatja, valamint a gépész és fűtőt elemezzi, a cséplési jutalék (kicséplést terményből) fekete földön 5%-nál, homokon 5 és fél %-nál nagyobb nem lehet. Ha pedig a géptulajdonos adja a munkást, az esetben a cséplési jutalék fekete földön 8 és fél %-nál nagyobb nem lehet, homokon a cséplési jutalék fél %-kal több. Magánjáró cséplőgépeknél az előbb megállapított részesedési százalék egy százalékkal több. Motoroknál a bércsepért jutalék ugyanaz, mint a fenti gépeknél, azonban hozzászámítandó a cséplésnél tényleg felhasznált benzines beszedési ára.

Az 1420—1921. M. E. sz. kormányrendelet 4. §-a értelmében ez a megállapítás olyan szerződési feltételekre, amelyeket a felek ezen hatósági intézkedés előtt állapítottak meg, nem vonatkozik.

Debrecen, 1921. jun. 8.

A polgármester helyett: ZÖLD tb. tanácsnok.

Apró hirdetések

Eladó
Szabolcsvármegye Rohod község határában 100 drb merinói anyabirka.

Molykár ellen
szörme és tollruák megörzö-
set a legnagyobb biztonságban
beraktároz KOVÁRY és ALT-
MANN Piac-utca 42.

200—300
holdas birtokot keresek
haszonbérbe. Cim a kiadó
hivatalban.

Koros Sándor
felf. szabó Moltában Piac-u. 66.
Baját kőszitelt elgána felf.
bűnyök kaphatók.

Német nyelvet
tanít magánháznál órákat ad kezdőknek is, a legjobb és legkönnyebb módszer szerint Délutáni correptálás. Siposs. Rákovszky-u. 13.

Jókarban lévő
békebeli minőségű keveset
használt zsakett öltöny ju-
tányosan eladó Cim a ki-
adóhivatalban

Rikkancsok
felvételnek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

Makulatura öt kilós
tétélekben kapható
lapunk kiadóhivatal-
ában.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Kaucióképes
üzletkezelő és egy va-
salónó felvételik Hungaria
gőzmosó Péterfia-u 4.

Bélyegzőgyár
és vésointézet
P. ULÓ 1.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1385.